

Abonnement pour un an

250 piastres

Adresse :

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XIXème ANNÉE

1 Mai 1924 — No 165

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

آبونمان : سنه لکى [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ یچق ایرادر .

اداره خانه سی

جفال اوغلانده « اجتهاد شوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

اون طقوزنجی سنه

نومرو ۱۶۵-۱ مایس ۱۹۲۴

تنظیمات ادبیاتی

- ۱ -

کنندیمزه مودهل اولهرق فرانسهیی آلیورز . بو آلیشک ضروری سبیلری وار . متعاقب مقاله لرمزده صره سی کلدکجه آکلانه جفزه . بو کون شو عمومی ملاحظه من آره . سنده یالکیز شونی سویله یلم که عصری اوروپا فرانسه دن عبارت دکلکن بز یالکیز اورایه باقدق و اورایی ، یعنی یالکیز فرانسهیی بنمسه یه رک تقلیده اوغراشدق ؛ مثلاً تنظیمات دورمه سیله باشلایان یکی ادبیاتمک اسلوبنده رومانا نیک برچاشنی کنندیسینی کوستردی چونکه اوزمان فرانسه ده بومسلاک حاکمیدی . بوکا رغبما تورک ادبیاتنده تام رومانیتیک دورمه نک حالا حلول ایتمش اولدینی ادعا ایدیلهمز .

رومانیتسم ، ملتیک ادبی حیاتلرندن بر مرحله در . رومانیتسم ، هرشی دن اول برملتیک کنندیسینی ادبیاتده بولوشیدر . ملتیک بومرحلهیه واصل اولونجه اسکی ادبیات تیرک نفوذدن تور تولهرق کنندی ملی منبعلرینه کیدرلر . اورالردن الهام آلیرلر . رومانیتسم آلمانیا ده دوغمشدر . چونکه ملی منبعلردن الهام آلمق اشیقایی اولا اوراده باشلامشدر . استاد « امیل فاکه » « رومانیتسم » ی « مخیله و حساسیت ادبیاتی » دیه خلاصه ایدیور .

آلمان ادبیانچیسینی « شله غل » ده بوفکرده در . بو خلاصه وبوفکر شوطلر زده ایضاح ایدیلرک دغور آکلاشیله بیلیر ، که رومانیتسم « مودهل » آواماز « منبع » آزار . بومنبعلر ملی منقبه لردر . بومنبعلر ، برملته منسوب فردلرک وبالطبع بوراده شاعرلرکده وجداندنده یاشایان جانلی الهام قوتلر . یدر . بونک ایچون درکه « رومانیتسم » عین زمانده « لیرسم » دیمکدر . رومانیتیک اثرلر حقیقه : « مخیله نک و حساسیتیک اثرلری ، Spontané کنندیکلندن دوغان » محصوللریدر . ملتیک بومرحلهیی بولونجه ادبیاتلر حربته ناقل اولمش اولویور . اوزمان مثلاً « لوردیارین » کبی کنندی فردیتی ترنم ایدر شاعرلرده یتیشیورکه بو حال ، برقاچ سنه اول یازدیغیمز بر مقاله ده اوزون اوزادییه ایضاح ایتدیکنز کبی ، « رومانیتسم » ی نقض ایتیمور ، اتمام ایتمش اولویور .

فرانسزلر ایچون ملی منبعلره کیتیمک امکائی یوقدی ، چونکه ، فرانسز ملت ، تاریخ ایچنده تشکل ایتمش بر قومدر . ملی اساطیرلری ، ملی منقبه لری یوقدر . اونلرک

تورک لرک سیاسی و بالتیجه اجتماعی حیاتنده پک مهم بر « Etape مرحله » ، بر انقلاب باشلاقیجی اولان تنظیمات دورمه سیله باشلایان یکی آوروپائی ادبیاتی مجرد برشکلده تالق ایتیمک و اوپله تبعه جالیشمق دوغورودکلر . تنظیمات ، باخصوص تطبیق ساحه سنده ، محض و متداخل بر اجتماعی واقعه ماهیتی آلمشدر . بودورمه نک ادبیاتی لایقيله آکلانمق ایچون سیاسی قافلری نشوونما بولان یکی فکرلری ، بویکی فکرلرک خیات ساحه سنده کی تجلیلری ، سیاسی تنظیماتک علی العموم جمعیت و معارف عالمرندن میدان کتیردکی نتیجه لری اوکرنمک الزمدر . اساساً « ادبیات » کله سنک مدلولی ساده جه شعر ، حکایه ، تیارو کبی ادبی اثرلرک اطرافنده طویلانما لیدر . ادبیات مؤرخ ، بر دورک ادبیاتی تدقیق ایتیمک ایسته نیجه اودوری دولدیران بوتون فکر حرکتلرینی کوزدن قاچیرماق مجبوریتنده در : « تنظیمات ادبیاتی » سرلوحه سیله یازمغه باشلا دیغیمز بومسلسل مقاله لرمزده بز ، تنظیمات ایله باشلایان صرفائی هر تشبیه ، یعنی اودورک « انجمن دانش » ندن طوتیکیزده ، دارالفنوننه ، دارالفنونده کی تدریسالهنه ، مثلاً بودوری تسبیحه ایدن و یا خود ایتحاسی لازم کلن مثبت علملرک عملکته ناصلیونه قادار کیره بیلدیکنه ، صوکره غزته جیلدیکنه وبالطبع اطرافلی صورتده ادبی اثرلرینه ، بو اثرلرک ماهیتلرینه قادار هر فعل و حرکت ، هر محصوله موفق اوله بیلدیکنمز درجه لرده نفوذ ایتیمک چالیشه جمز .

بز سیاسی تنظیمات ایله اوروپا ملتاری طائله سی ایچنه کیرمک چابالامش اولویورز . اوراده بو طائلهیی یاراتان شی ، « رونه سانس » دنیلن فکر حرکتیدر . چونکه رونه سانس سایه سنده در ، که قرون وسطی نک متعصب دینی ذهنیتی اورتادن قالدق روق مدنی حیاتک هر صفحه سنده « لایق » تأسیسات کورونیور . او حالده ، بز تنظیماتمزه اساسده « رونه سانس » ک برچوجو غیدر .

بز ، آوروپا ملتاری طائله سی ایچنه کیرمک ایچون

برقیافته بورونك ایستیوردق. فقط مثلاً کیمدیگمز ستره پاتالون ویاخود فراک، شام قوماشندن ایدی ۱ دیمک که تنظیمات ادبیاتمزدده، لسان نقطه‌سندن ده نام عصری حرکتده بولونه مادیق بونک ده سبیلاری وار، که متعاقب مقاله لمزده ایضاح ایده جگمز. حالبوکه رونه سانس ایله باشلایان اوروپا ادبیاتلری کلیسا لسانی برافش ایدیلر. رومانیتک ادبیاتدن اولسکی مرحله که قلاسیق دوری درملتلرک کندیلرینی لسانده بولدقلری زمان دیمکدر. تورکلر، عصری حیاته کیرمک ایچون ایلک حرکتدن بعضی سیاسی تنظیمات حرکتدن آلتش بش یتش سنه سوکره لسانده کندی بنلکلرینی حسی ایده بیلدیلر. وهاندرون آرفوسی، نی ترک ایتمک ایچون ادبیاتده اسقولاستیق ذعنیتک حاملیرله مجادله یه باشلادیلر.

تنظیمات ایله باشلایان یکی ادبیات ایکی آیری عاملک تأثیریه وجوده کلشدر. بوطاملرک بری اوروپا مدنیتک ابرامی، دیکری، اسکی. بیاتک دارلفندن متولد بزکینلکدر. ذاتاً تنظیماتک سیاسی جه سنده بو بویه کوروپورز، بر طرفدن آوروپا حیاتی، کندی زورله قبوله احیار ایدیور. دیگر طرفده آسیائی حیات انحطاط دورینه کیردیکی ایچون عصرلرجه قوللری آره سنده طوتدینی نورک ملتق طوته میه حق درگلره دوشیور.

ایکنجی مقاله مزده اسکی ادبیاتک انحطاطی و تنظیمات ادبیاتک بو انحطاط قارشیسنده بر عکس العمل اوله رق فاصل انکشاف ایتدیکنی تدقیقه چالیشه جغز.

علی جانب

آیشتهای نظریه سی فصل طوغدی ؟

برملکتک طریق تمدنده قطع ایلدیکی مرحله ر مادی و معنوی صفحات متنوعده احراز ایلدیکی تکاملارک محصله سی اولدیفنه شبهه یوقدر، مملکت مرکز علمی بر نقطه نظر دن درجه ترقیه تدقیق ایدیلرکن، بر قاج سنه دنبری اهلیمزک کشفیات علمی یه کوسترمکده اولدیفی علاقه علاده تمالی ایلش اولدیفی اثبات ایدر. ازجه اساسات علمی مزده یک بیوک تحول وجوده کتیره مش اولان آیشتهای طرفندن اورنایه آلتش اولان «اضافیت

بوتون معنوی و اراقلری اسکی یونان ولاتین حرکتدن عبارتدر. بناء علیه فرانسزلر بو حرکت میدانه کتیردیکی قلاسیق ادبیاتدن قور تولق ایچون موجود اوایان کند. یلکلرینه دونه میخجه اجنبی ادبیاتلرینی تقلید ایتمک، موضوع اوله رق یا اسکی زمانلری ویا اوزاق مملکتلری انتخاب ایتمک مجبوریتده قالدیلر. خلاصه فرانسزلر تربیه قلاسیق ایدیلر و روحاً رومانیتک دکلدیلر. یه اوروپا مدنیتی فرانسه یه باقاری آلفه چالیشد بغمز ایچون بومیانده ادبیاتمزدده اونری تقلید ایتمک. رومانیتک اولقی ایسته یین ادبیلر من موضوعلرینی یاغرب تاریخندن و یاخود مثلاً هندستاندن آلتق لزومنه قانع اولدیلر. قافالرمزده تنقید شیمه سی ده دوغمامشدی: ادبیاتلری و ادبی دورلری اساسلریله سبیلرله برلکده کوره میورلردی. ناچار ملی منبعلردن الهام آله مادیلر. وبالطبع ادبیاتمزدده کندمزی بوله مادیق. چوراق بر تقلید دوره سی قاپاندی، بر آز کنیش، فقط نهایت یه تقلیددن باشقه برشی اولمان ایکنجی دور آچیلمش اولدی. ادبیاتمزدده بویه اولدیفی کبی سیاسیات و اجتماعیات طالمزده حقیقی عصری حیاتی تمامیه بنسمه مش اوله مادیق. اوزمندن بوزمانه قدار سکسان بش سنه کچمش اولویور، تنظیماتک ایجاب ایتدیردیکی ضرورت و نتیجه لری هنوز بوکون ا کماله چالایورز.

تنظیمات ایله برابر ادبیاتمزدده لسان جهه سی ده نام عصری رنگینی آله مامشدر. شویله که: تنظیماتدن اولسکی دیوان ادبیاتی، بوتون عنصرلریله اسقولاستیک بر ادبیاتدی. شکلاً دار بر چرچوه دن، روحاً معین مفهوم لریله یابیلان مضمونلردن عبارتدی.

تورکجه دن ماعداصر مجه، مجمه قاعده لرک اسیریدی. قونوشیلان دیله بابا نمجیدی. تنظیمات ایله باشلایان ادبیاتک صاحب لری بودار چرچوله کهنه ادبیاتک کفایتسزلکنی آکلادیلر. آره عصره اسقولاستیق نوعارده شعرلریازمقله برابر آوروپائی ادبی نوعلری ده تطبیق، نوز ندیلر. (فکرت) میدانه چیقنجه ادبیات لایق [لادینی] بر چهره آلتش اولدی؛ فقط لسان حالا دیوان ادبیاتک لسانیدی. حالا قونو-شیلان جانی تورکجه، ادبیاتمزدده کیره میشدی. کویا اوروپالیه